

Leidinių sudarytojai ir autoriai.

Dr. Aldona Vasiliauskienė ne tik kalbėjo, bet ir dovanojo bibliotekai iš Amerikos gautų per 100 leidinių. Gėlės Vidmantui Jankauskui už svarbius darbus.

Krašto kultūrai ir istorijai – dar du nauji leidiniai

KNYGŲ LENTYNA

Kupiškio viešojoje bibliotekoje birželio 28 dieną pristatyti du kupiškėniškos tematikos leidiniai – kultūros ir istorijos almanachas „Kupiškis 2018“ ir Gedimino Kaluinos autobiografinė knyga „Mano prisiminimai“. Gausiai susirinkusiems žiūrovams leidinių sudarytojai ir straipsnių autoriai papasakojo apie savo darbus, skambėjo kupiškėnų poezija ir eilėms pritaikytos gitaros melodijos, taip pat savųjų, skapiškėnų, bardų atliktos. Taigi buvo istorinė ir kultūrinė, poetinė ir muzikinė kompozicija, visl prasmingai pavakaro la gražu penktadienį.

totyros ir edukacijos skyriaus vedėja Lina Matiuikaitė prisiminė, kad 2003 metais parengtas pirmas almanacho numeris buvo gerokai plonesnis, tik kiek per 100 puslapių, o dabar jau yra 184 puslapiai.

Praėjusiais metais būta valsybės ir asmeninių krašto aktyvių visuomenininkų sukakčių, deja, ir netekčių, laikas sutalpina viską, kas tik svarbaus nutinka.

Almanacho sudarytojas ir daugelio straipsnių autorius Vidmantas Jankauskas suspėjo laiku pakalbinti didį kraštotyrininką ir kultūrininką Liną Vidugirį, parengti straipsnį, o pernykščiam lapkričiui įpusėjęs, jau reikėjo atsisveikinti, išslydėti garbųjį kupiškėnų į Amžinybę.

Leidinio sudarytojas atkreipė dėmesį į unikalų Alyvdo Totorio straipsnį, iš lenkų kalbos išverstą 1603 metų Salamiesčio valdos inventorių, nė viena krašto parapija

tokių senų paviešintų istorijos šaltinių neturi.

Istorijos mylėtojus pradžiugins pasakojimai apie partizaninį karą ir kelių šeimų likimus, taip pat spausdinamos Pirmojo pasaulinio karo laikų nuotraukos, Prūsagalės kaimo istorija, sudėti po pasaulį pasklidusių kupiškėnų įdomūs likimai.

Nemažai vietos skirta Skapiškiui ir skapiškėnams autoriams. Dr. Aldona Vasiliauskienė pasakoja apie skapiškėnę kotrynię seserį Leonę (Almą Šimėnaitę), kunigą Antaną Vaškevičių. Ilgametis miškininkas Vidmantas Markevičius prisimena savo ankstyvus mokslo metus ir Kupiškio vidurinės mokyklos abiturientų XIV laidą. Literatūrinė „Lėvens balsų“ rubrika irgi teko skapiškėnei, iš Bajorų kaimo kilusiai, o dabar Klaipėdoje gyvenančiai Gerdai Jankevičiūtei. Autorė dalyvavo renginyje, perskaitė keletą tarmiškų eilavių, kurie ir svetur labai mėgstami, ir savame krašte mylimi. Jaukiai nuskambėjo skapiškėno Kazimiero Purono sudainuoti Gerdos tekstai pritariant gita.

Istorikė Aušra Jonušytė almanachui pateikė „Vasaros pokalbius prie kavos puodelio (su akademiku, Kupiškio garbės piliečiu Vytautu Merkiu)“. Kalbėtasi 2009–2010 m. vasaromis, kai autorė viešėjo pas dėdę V. Merkį jo sodyboje Varėnos rajone. Tie susitikimai, anot A. Jonušytės, vėliau įpareigojo imtis dėdei duoto pažado parengti monografiją apie jo gimtąjį Skapiškio kraštą, šis darbas jau padarytas.

Yra ir daugiau krašto praeičiai skirtų straipsnių, pateikiama 2018 m. kultūros kronika, 2019 m. kalendorius. Ir skyrelis „In memoriam“, kuris šįkart labai ilgas, net

9 puslapiai prasmingai nugyventų gyvenimų – Jono Vizbaro, Irenos Janinos Vaičekauskaitės, Gedimino Kaluinos, Karolio Rimtauto Kašponio, Angelės Marijos Jonušienės, Janinos Barzdžiukaitės, Algirdo Šukio, Aldonos Janilionienės, Algio Albino Ivanausko, Lino Vidugirio.

RAŠĖ SAU – PARAŠĖ VISIEMS

Svarbu nepavėluoti, išklausti, ką kalba mums artimi žmonės. Jie kalba tai, kas svarbu visiems – apie gyvenimą, apie praeitį, patirtį, įvykius, svajones, vertybes. Šie kalbėjimai vertingesni už istorijos vadovėlius, nes moko pasirinkti tokią patirtį ir vertybes, kurias patikrino gyvenimas ir istorija. Gedimina Kaluina prisimena daugelis kupiškėnų, jis jau įrašytas į almanacho

praėjusių metų „In memoriam“ skyrelį, bet iki to laiko spėjo nuveikti daug svarbių darbų.

Biomedicinos mokslų daktaras, chirurgas, pirmas Lietuvoje įdiegęs laparoskopinį gydymą, ligoniams pašventęs beveik 50 gyvenimo metų, aktyvus visuomenininkas, daug pastangų, laiko, asmeninių lėšų skyres Kupiškio krašto istorijos paveldui – pradžios mokykloms, partizanų žygiams, senosioms kaimų kapinėms – įamžinti. Kartu su bendražygiais, tarp jų su Žybartu Simonaičiu, Rimantu Skaisčiu, Stuburų kaime 2016 m. pastatė paminklą „Lietuvai ir žuvusiems partizanams“, skirtą S. Dariaus ir S. Girėno rinktinės partizanams atminti ir Lietuvos tūkstantmečiui įamžinti. Šiam darbui pašventė net 8 metus. 2017 m. pavasarį už savanorystės sklaidą G. Kaluina apdovanotas Gabrielės

Petkevičaitės-Bitės atminimo medaliu „Tarnaukite Lietuvai“. Suspėda laiku pagerbti, po metų, kovo 11 d., G. Kaluina mirė.

G. Kaluina suspėjo dar vieną reikšmingą darbą nuveikti – parašyti savo prisiminimus. Rašė juos artimesiems, saviems, kad žinotų apie buvusį laiką, kaip tėvai ir protėviai gyveno, kaip mąstė. Prisiminimus rašė 2010–2011 metais, jau perkopęs 80-metį, primygtinai paragintas dukters Birutės.

Šias autoriaus gyvenimo detales ir knygos atsiradimo aplinkybes „Mano prisiminimų“ pratarėje aprašo knygos redaktorė ir sudarytoja Lina Matiuikaitė. Pristatydama šią 19-ąją „Kupiškėnų bibliotekos“ knygą, sudarytoja kalbino ne tik G. Kaluinos dukrą Birutę Miliauskienę, bet ir rajono merą Dainių Bardauską, nes jis buvo prie knygos leidybos sumanymo ištakų.

„Ši knyga – kaip stebuklas. Tėtis buvo parengęs 4 rankraščio egzempliorius šeimai, nico daugiau ir nemanėme daryti. Bet per tėčio laidotuves prasarėme apie parašytus prisiminimus merui, jis pasiūlė padėti išleisti, paėmė rankraštį, perdavė bibliotekai. Reikėjo dar nuoširdžiai padirbti redaktorei Linai, knygą apipavidalinusiam Vidmantui Jankauskui ir dabar yra toks puikus rezultatas“, – kalbėjo prisiminimų autoriaus dukra.

Renginyje dalyvavo ir daugiau knygos herojų – G. Kaluinos anūkė Lina, proanūkė Jorė. Kol suaugusieji kalbėjo, mažoji prigulė po mamos kėdę pailsėti. Salėje greta žodžių sklاندė buvimo tarp savųjų gimtuose namuose jausmas. Gal čia su visais drauge prisiminimų autorius būtų laimingas, jeigu būtų.

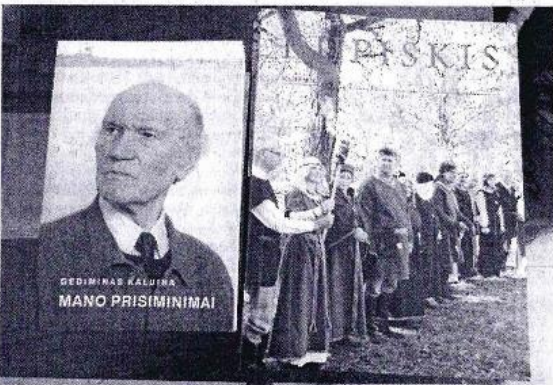
Ada DVARIONAITĖ

ALMANACHAS STORĖJA

Abu leidinius pristatė Kupiškio viešosios bibliotekos Kraš-

Apie tėtį papasakojo Birutė Miliauskienė.

Dviejų kupiškėniškos tematikos leidinių sutiktuvėse dalyvavo nemažai kupiškėnų. Autorės nuotraukos